

МІНІСТЕРСТВО ПАЛИВА ТА ЕНЕРГЕТИКИ УКРАЇНИ

НАКАЗ

23.11.2006 № 456

Зареєстровано в Міністерстві
юстиції України
19 лютого 2007 р.
за № 151/13418

Про затвердження Інструкції про складання і застосування графіків обмеження та аварійного відключення споживачів, а також протиаварійних систем зниження електроспоживання

{Із змінами, внесеними згідно з Наказами Міністерства енергетики та вугільної промисловості
№ 142 від 12.02.2014
№ 397 від 24.06.2015
Наказом Міністерства енергетики
№ 52 від 14.02.2022}

Відповідно до вимог Закону України «Про ринок електричної енергії», Правил про безпеку постачання електричної енергії, затверджених наказом Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 27 серпня 2018 року № 448, зареєстрованих у Міністерстві юстиції України 19 вересня 2018 року за № 1076/32528 щодо збереження цілісності та забезпечення надійного й ефективного функціонування об'єднаної енергетичної системи України, єдиного диспетчерського (оперативно-технологічного) управління та з метою визначення взаємовідносин суб'єктів електроенергетики, споживачів і місцевих органів виконавчої влади при складанні та застосуванні графіків обмеження та аварійного відключення споживачів електричної енергії **НАКАЗУЮ:**

{Прембула із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства енергетики № 52 від 14.02.2022}

1. Затвердити Інструкцію про складання і застосування графіків обмеження та аварійного відключення споживачів, а також протиаварійних систем зниження електроспоживання (далі - Інструкція), що додається.

2. Департаменту з питань електроенергетики (Меженний С.Я.) в установленому порядку подати Інструкцію про складання і застосування графіків обмеження та аварійного відключення споживачів, а також протиаварійних систем зниження електроспоживання на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України.

3. Визнати таким, що втратив чинність, наказ Міністерства палива та енергетики України від 18.06.2001 № 270 "Про затвердження Інструкції про складання і застосування графіків обмеження та аварійного відключення споживачів, а також застосування протиаварійних систем зниження електроспоживання", зареєстрований в Міністерстві юстиції України 05.07.2001 за № 561/5752.

4. Госпрозрахунковому підрозділу "Науково-інженерний енергосервісний центр" інституту "Укрсільенергопроект" (Білоусов В.І.) внести Інструкцію до реєстру і комп'ютерного банку даних чинних нормативних документів Мінпаливенерго.

5. Контроль за виконанням цього наказу покласти на заступника Міністра Шеберстова О.М.

Міністр

Ю.Бойко

ПОГОДЖЕНО:

Голова Національної комісії регулювання
електроенергетики України

С. Тітенко

Голова Державного комітету України
з питань регуляторної політики та підприємництва

А.В. Дашкевич

ІНСТРУКЦІЯ

про складання і застосування графіків обмеження та аварійного відключення споживачів, а також протиаварійних систем зниження електроспоживання

{У тексті Інструкції слова "Мінпаливенерго" та "Мінпаливенерго України" у всіх відмінках замінено словами "Міненерговугілля України" у відповідних відмінках; слова "НЕК "Укренерго" замінено словами "Державне підприємство" у відповідних відмінках згідно з Наказом Міністерства енергетики та вугільної промисловості № 142 від 12.02.2014}

{У тексті Інструкції слова «Міненерговугілля України» у всіх відмінках замінено словом «Міненерго»; слова «Державне підприємство» у всіх відмінках замінено словом «ОСП»; слова «електроенергетична система» у всіх відмінках замінено словами «РДЦ ОСП»; слова «підприємства електроенергетики» у всіх відмінках замінено словом «ОСР» згідно з Наказом Міністерства енергетики № 52 від 14.02.2022}

1. Загальні положення

{Пункт 1.1 глави 1 виключено на підставі Наказу Міністерства енергетики № 52 від 14.02.2022}

1.1. Ця Інструкція визначає процедуру взаємодії оператора системи передачі (далі - ОСП) та його регіональних диспетчерських центрів (далі - РДЦ ОСП), які здійснюють диспетчерське (оперативно-технологічне) управління режимами роботи та забезпечують операційну безпеку об'єднаної енергетичної системи України (далі - ОЕС України), Міненерго, Держенергонагляду, операторів систем розподілу (далі - ОСР), які відповідальні за безпечне, надійне та ефективне функціонування систем розподілу, а також споживачів систем розподілу, користувачів (в якості споживачів) системи передачі та споживачів, електроустановки яких приєднані до електричних мереж виробника, резервне живлення якого забезпечується від електричних мереж системи передачі або розподілу, споживачів, які підключені до мереж основного споживача, живлення якого відбувається від мереж системи передачі та/або від мереж виробника (далі - споживачі) у процесі розроблення, застосування графіків обмеження, аварійного та спеціальних графіків аварійного відключення електроенергії від мереж такого виробника, та їх субспоживачів.

{Пункт глави 1 в редакції Наказу Міністерства енергетики та вугільної промисловості № 142 від 12.02.2014, Наказу Міністерства енергетики № 52 від 14.02.2022}

1.2. Інструкція встановлює порядок складання і застосування графіків обмеження електроспоживання та аварійного відключення споживачів, а також протиаварійних систем зниження електроспоживання РДЦ ОСП та ОСР у зонах РДЦ ОСП.

1.3. Інструкція є обов'язковою для ОСП, РДЦ ОСП, Держенергонагляду, ОСР і споживачів незалежно від форм власності, а також організацій, що проектують системи зовнішнього і внутрішнього електропостачання споживачів.

{Пункт глави 1 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства енергетики та вугільної промисловості № 142 від 12.02.2014}

1.4. Взаємовідносини між ОСП, ОСР і споживачами, електричне навантаження яких задіяне в графіках та протиаварійних системах зниження електроспоживання, обумовлюються у відповідному двосторонньому договорі (далі - Договір), укладеному згідно з вимогами Правил роздрібного ринку електричної енергії, затверджених постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 14 березня 2018 року № 312 (далі - ПРРЕЕ).

{Абзац перший пункту 1.4 глави 1 в редакції Наказу Міністерства енергетики № 52 від 14.02.2022}

Питання щодо невідпуску електроенергії під час застосування графіків та протиаварійних систем зниження електроспоживання розглядаються у порядку, передбаченому ПРРЕЕ.

{Абзац другий пункту 1.4 глави 1 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства енергетики № 52 від 14.02.2022}

1.5. Робота з розроблення графіків і протиаварійних систем зниження електроспоживання у підрозділах ОСП, РДЦ ОСП та ОСР регламентується внутрішніми розпорядчими документами.

{Пункт глави 1 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства енергетики та вугільної промисловості № 142 від 12.02.2014, Наказом Міністерства енергетики № 52 від 14.02.2022}

2. Види графіків і протиаварійних систем зниження електроспоживання

2.1. З метою запобігання порушенням режиму роботи ОЕС України або її окремих частин внаслідок дефіциту потужності та електроенергії, зниження частоти, порушення режиму допустимих перетоків і перевантаження мережних елементів, порушення допустимих режимів роботи гідроелектростанцій України, зниження напруги в контрольних точках енергосистеми до аварійного рівня застосовуються такі графіки і протиаварійні системи зниження електроспоживання:

- графіки обмеження споживання електричної енергії (далі - ГОЕ);
- графіки обмеження споживання електричної потужності (далі - ГОП);
- графіки аварійного відключення споживачів електричної енергії (далі - ГАВ);
- спеціальні графіки аварійних відключень (далі - СГАВ);
- автоматичне частотне розвантаження (далі - АЧР);
- спеціальна автоматика відключення навантаження (далі - САВН).

2.2. ГОЕ застосовуються у разі виникнення дефіциту палива (зниження експлуатаційних запасів палива на електростанціях до величини менше необхідної для десяти діб роботи) або гідроресурсів.

2.3. ГОП застосовуються у разі виникнення загрози порушення балансу між виробництвом і споживанням електричної потужності та її дефіциту в ОЕС України або в її окремих частинах.

2.4. ГАВ застосовуються у разі:

- несподіваного виникнення аварійного дефіциту потужності та зниження частоти електричного струму нижче рівня 49,6 Гц у режимі відокремленої роботи ОЕС України з енергооб'єднанням країн СНД та Балтії;

- порушення узгодженого графіка перетоків електроенергії з енергооб'єднанням країн СНД та Балтії у режимі паралельної роботи ОЕС України (або її окремої частини) та енергооб'єднання країн СНД і Балтії;

- порушення режимів граничних перетоків або недопустимого перевантаження устаткування, зниження рівня напруги в контрольних точках;

- необхідності запобігання порушенням граничнодопустимих режимів роботи гідроелектростанцій та водосховищ України;

- порушення узгодженого графіка перетоків до країн - учасників The Union for Coordination of Transmission Electricity (далі - УСТЕ), в режимі паралельної роботи "острова Бурштинської ТЕС" та УСТЕ у разі виникнення аварійного дефіциту потужності (застосовуються для споживачів, підключених до електромереж "острова Бурштинської ТЕС");

- якщо не вистачає часу для введення ГОП або введені обмеження є недостатньо ефективними.

2.5. СГАВ застосовуються за умов недостатньої ефективності введених ГАВ у разі:

- необхідності запобігання системним аваріям, пов'язаним із загрозою відокремлення ОЕС України від енергооб'єднання країн СНД та Балтії;

- порушення узгодженого графіка перетоків з енергооб'єднанням країн СНД та Балтії у режимі паралельної роботи ОЕС України (або її окремої частини) та енергооб'єднання країн СНД і Балтії;

- подальшого зниження частоти електричного струму нижче рівня 49,4 Гц у режимі відокремленої роботи ОЕС України з енергооб'єднанням країн СНД та Балтії;

- загрози розділення ОЕС України по одному із внутрішніх перерізів електромережі;

- порушення узгодженого графіка перетоків з УСТЕ в межах "острова Бурштинської ТЕС" (застосовуються для споживачів, підключених до електромереж "острова Бурштинської ТЕС").

2.6. АЧР розробляється, застосовується та переглядається згідно з Правилами застосування системної протиаварійної автоматики запобігання та ліквідації небезпечного зниження або підвищення частоти в енергосистемах, затвердженими наказом Міністерства палива та енергетики України від 01 грудня 2003 року № 714, зареєстрованими в Міністерстві юстиції України 18 грудня 2003 року за № 1177/8498 (у редакції наказу Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 31 липня 2012 року № 553), для запобігання небезпечному зниженню частоти у разі виникнення дефіциту активної потужності в ОЕС України або в окремій частині шляхом вимкнення частини навантаження споживачів.

{Пункт 2.6 глави 2 в редакції Наказу Міністерства енергетики та вугільної промисловості № 142 від 12.02.2014}

2.7. САВН розробляється та застосовується згідно з Правилами підключення електроустановок споживачів до спеціальної автоматики вимкнення навантаження, затвердженими наказом Міністерства палива та енергетики України від 29 липня 2002 року № 449, зареєстрованими в Міністерстві юстиції України 15 серпня 2002 року за № 667/6955 (у редакції наказу Міністерства енергетики та вугільної промисловості України від 31 липня 2012 року № 554), для:

запобігання порушенню режиму роботи ОЕС України чи її окремих енергорайонів, забезпечення надійної та безпечної роботи об'єктів електроенергетики під час виробництва, передачі та розподілу електричної енергії;

{Абзац другий пункту 2.7 глави 2 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства енергетики № 52 від 14.02.2022}

збереження стійкості в контрольованих внутрішніх і міждержавних перетинах у разі їх роботи з недостатнім (нижче нормативного) запасом стійкості в доаварійних та/або післяаварійних режимах вимкнення найбільш завантажених повітряних ліній електропередавання перетину або генерації в дефіцитній частині, яка пов'язана з основною частиною ОЕС України, повітряних ліній електропередавання контрольованого перетину;

ліквідації (попередження) технологічних порушень в електричній мережі у разі зниження частоти, а також для автоматичного або своєчасного оперативного застосування при зниженні напруги до аварійного рівня;

{Абзац четвертий пункту 2.7 глави 2 в редакції Наказу Міністерства енергетики № 52 від 14.02.2022}

ліквідації неприпустимого струмового перевантаження устаткування електричних мереж напругою 110 кВ і вище;

запобігання виникненню "лавини напруги" в окремих вузлах навантаження для забезпечення надійного електропостачання найбільш відповідальних споживачів вузла в післяаварійних режимах у разі вимкнення живильної повітряної лінії електропередавання;

запобігання значним збиткам через тривалі обмеження електропостачання споживачів або перевитрати палива і гідроресурсів, які неминуче мали б місце під час роботи з нормативними запасами зі стійкості без впровадження САВН;

запобігання значним збиткам через тривалі обмеження електропостачання споживачів у вузлі розподільчої мережі, які неминуче мали б місце без застосування САВН, з огляду на післяаварійний режим із вимкненням зв'язку окремого вузла з енергосистемою.

{Пункт 2.7 глави 2 в редакції Наказу Міністерства енергетики та вугільної промисловості № 142 від 12.02.2014}

3. Складання графіків обмеження, графіків аварійного відключення, спеціальних графіків аварійного відключення, а також застосування протиаварійних систем зниження електроспоживання

3.1. Загальна частина

3.1.1. Усі види графіків, складені ОСР та РДЦ ОСП, діють з 1 жовтня поточного року до 1 жовтня наступного року.

{Підпункт 3.1.1 пункту 3.1 глави 3 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства енергетики № 52 від 14.02.2022}

3.1.2. ГОЕ, ГОП та ГАВ складаються ОСР та РДЦ ОСП з урахуванням схем електропостачання споживачів і особливого порядку обмеження/відключення захищених споживачів, складених спільно ОСР і споживачами.

Рівень обмеження електропостачання захищеного споживача і повідомлення споживача про залучення до графіків та/або протиаварійних систем зниження електроспоживання є додатком до Договору.

{Підпункт 3.1.2 пункту 3.1 глави 3 в редакції Наказу Міністерства енергетики № 52 від 14.02.2022}

3.1.3. Внесення змін і доповнень до ГОЕ, ГОП, ГАВ проводиться на підставі аналізу даних контрольних та режимних вимірів навантаження на лініях (фідерах) споживачів, внесених до цих графіків.

{Абзац перший підпункту 3.1.3 пункту 3.1 глави 3 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства енергетики № 52 від 14.02.2022}

РДЦ ОСП та ОСР повинні забезпечувати постійний ефективний контроль за рівнем споживання електричної потужності для того, щоб ефективність зниження електроспоживання під час застосування графіків і відключення пристроями протиаварійної системи відповідала заданим величинам у відсотках до поточного споживання.

{Абзац другий підпункту 3.1.3 пункту 3.1 глави 3 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства енергетики № 52 від 14.02.2022}

3.1.4. Під час складання та погодження графіків з місцевими органами виконавчої влади для мінімізації збитків від їх застосування слід враховувати: суспільне значення споживачів, їх технологічні особливості, схеми електропостачання, у тому числі особливий порядок обмеження/відключення захищених споживачів.

{Підпункт 3.1.4 пункту 3.1 глави 3 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства енергетики № 52 від 14.02.2022}

3.1.5. РДЦ ОСП, ОСР розглядає обґрунтовані пропозиції споживачів, залучених до графіків обмеження і відключення, щодо зміни обсягів зниження споживання електричної енергії та потужності, заміни фідерів, вилучення з графіків окремих фідерів у разі зміни умов електропостачання або характеру їх виробничої діяльності. При цьому мають залишитися без зміни обсяги графіків у цілому по ОСР або РДЦ ОСП.

{Підпункт 3.1.5 пункту 3.1 глави 3 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства енергетики № 52 від 14.02.2022}

3.1.6. Якщо застосування ГАВ та СГАВ у повному обсязі не усунуло аварійну ситуацію в енергосистемі, споживачі відключаються САВН за допомогою кнопок (ключів).

3.1.7. РДЦ ОСП та ОСР повинні щомісяця проводити контрольні виміри навантаження ліній (фідерів), залучених у ГАВ, СГАВ, САВН та верхні черги АЧР (третя середина місяця у години ранкового і вечірнього максимуму).

{Абзац перший підпункту 3.1.7 пункту 3.1 глави 3 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства енергетики № 52 від 14.02.2022}

Відомості щомісячних контрольних вимірів зберігаються у РДЦ ОСП, ОСР та у споживачів протягом року.

{Абзац другий підпункту 3.1.7 пункту 3.1 глави 3 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства енергетики № 52 від 14.02.2022}

3.1.8. Електроспоживання споживачів може бути обмежено до рівня обмеження електропостачання захищеному споживачу у разі застосування ГОЕ, ГОП, ГАВ. У разі застосування СГАВ, САВН або спрацювання пристроїв АЧР постачання електричної енергії споживачам може бути припинено повністю.

{Підпункт 3.1.8 пункту 3.1 глави 3 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства енергетики № 52 від 14.02.2022}

3.1.9. Споживачі, залучені до ГОЕ, ГОП, ГАВ, СГАВ, САВН, АЧР, не пізніше 1 вересня мають бути письмово повідомлені РДЦ ОСП та/або ОСР про обсяги можливого обмеження електроспоживання з обов'язковим зазначенням назв ліній (фідерів), які підлягатимуть відключенню в разі застосування графіків та (або) протиаварійних систем зниження електроспоживання.

{Абзац перший підпункту 3.1.9 пункту 3.1 глави 3 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства енергетики № 52 від 14.02.2022}

РДЦ ОСП та ОСР також письмово інформують місцеві органи виконавчої влади про можливість застосування графіків та/або протиаварійних систем зниження електроспоживання.

{Абзац другий підпункту 3.1.9 пункту 3.1 глави 3 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства енергетики № 52 від 14.02.2022}

Повідомлення РДЦ ОСП та/або ОСР щодо залучення споживачів до графіків зобов'язує останніх виконати комплекс заходів щодо забезпечення встановлених режимів електроспоживання (визначення струмоприймачів, які підлягатимуть обмеженню і відключенню, осіб, відповідальних за виконання встановлених режимів, порядку оповіщення персоналу), а також розробити організаційно-технічні заходи з безаварійної зупинки окремих виробництв та використання власних резервних джерел живлення.

{Абзац третій підпункту 3.1.9 пункту 3.1 глави 3 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства енергетики № 52 від 14.02.2022}

3.2. Складання графіків обмеження

3.2.1. Графіки обмеження складаються щороку РДЦ ОСП (переліки споживачів, приєднаних до мереж ОСП) та ОСР (переліки споживачів, приєднаних до системи розподілу та/або до мереж основного споживача, живлення якого відбувається від мереж системи передачі та/або від мереж виробника) і затверджуються їх керівництвом.

Складені ОСР графіки обмеження погоджуються до 15 липня з відповідним підрозділом РДЦ ОСП та після цього з місцевими органами виконавчої влади. Погоджені графіки обмеження ОСР до 15 серпня надають до відповідного РДЦ ОСП, Держенергонагляду та НКРЕКП.

Складені РДЦ ОСП графіки обмеження погоджуються з місцевими органами виконавчої влади та до 15 серпня надаються територіальним органам Держенергонагляду та НКРЕКП.

Інформацію про обсяги графіків обмеження у розрізі регіонів РДЦ ОСП надають ОСР до 01 вересня.

{Підпункт 3.2.1 пункту 3.2 глави 3 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства енергетики та вугільної промисловості № 142 від 12.02.2014; в редакції Наказу Міністерства енергетики та вугільної промисловості № 397 від 24.06.2015, Наказу Міністерства енергетики № 52 від 14.02.2022}

3.2.2. ГОЕ складаються в обсязі не менше 30% від добового споживання електричної енергії групи споживачів "Промисловість" (рядок 18 додатка 13 до Порядку організацій проведення вимірів електричного навантаження в режимний день, затвердженого наказом Міністерства палива та енергетики України від 15 січня 2008 року № 7, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 06 лютого 2008 року за № 84/14775) кожного ОСР за режимний день замірів грудня попереднього року. Графік розподіляється на п'ять рівних черг. Величина обмеження споживання електричної енергії визначається у тис. кВтг на добу.

{Підпункт 3.2.2 пункту 3.2 глави 3 із змінами, внесеними згідно з Наказами Міністерства енергетики та вугільної промисловості № 142 від 12.02.2014, № 397 від 24.06.2015}

3.2.3. ГОП складаються в обсязі не менше 30% від споживання електричної потужності в годину суміщеного максимуму ОЕС України групи споживачів "Промисловість" кожного ОСР за режимний день замірів грудня попереднього року. Графік розподіляється на п'ять рівних черг. Величина обмеження споживання електричної потужності визначається у МВт.

{Підпункт 3.2.3 пункту 3.2 глави 3 із змінами, внесеними згідно з Наказами Міністерства енергетики та вугільної промисловості № 142 від 12.02.2014, № 397 від 24.06.2015}

3.2.4. Графіки обмеження мають містити:

- перелік споживачів;

- відомості про навантаження (кВт) за годину суміщеного максимуму ОЕС України або добове споживання електроенергії (кВтг) за даними дня режимного заміру грудня попереднього року;

- величини обмеження споживання електричної потужності (кВт) або обмеження споживання електроенергії (кВтг на добу);

- відомості про рівень обмеження електропостачання захищеним споживачам (кВт або кВтГ на добу);

{Абзац п'ятий підпункту 3.2.4 пункту 3.2 глави 3 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства енергетики № 52 від 14.02.2022}

- списки осіб, відповідальних за введення обмеження, із зазначенням прізвищ і номерів контактних телефонів.

Якщо режимний день для окремих споживачів був нехарактерним (застосовувалися обмеження електроспоживання або протиаварійні заходи), то за домовленістю з РДЦ ОСП або ОСР для них призначається інший режимний день замірів.

{Абзац сьомий підпункту 3.2.4 пункту 3.2 глави 3 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства енергетики № 52 від 14.02.2022}

До графіків обмеження можуть залучатися всі споживачі групи "Промисловість" та споживачі інших груп з приєднаною потужністю 500 кВт і більше незалежно від їх категорійності з надійності електропостачання та форм власності.

{Абзац восьмий підпункту 3.2.4 пункту 3.2 глави 3 в редакції Наказу Міністерства енергетики та вугільної промисловості № 397 від 24.06.2015}

3.2.5. Обсяги електроспоживання для розроблення ГОЕ та ГОП в розрізі регіонів визначаються ОСП, затверджуються Міненерго і доводяться до РДЦ ОСП та ОСР не пізніше 1 червня.

{Підпункт 3.2.5 пункту 3.2 глави 3 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства енергетики № 52 від 14.02.2022}

3.2.6. За наявності на території регіону декількох ОСР обсяги на розробку ГОЕ та ГОП для них визначаються відповідними РДЦ ОСП в межах завдань регіону, затверджених Міненерго.

{Підпункт 3.2.6 пункту 3.2 глави 3 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства енергетики № 52 від 14.02.2022}

3.2.7. РДЦ ОСП та ОСР у разі необхідності можуть здійснювати коригування графіків обмеження для підтримання необхідного відсотка обсягу обмеження від поточного електроспоживання. Про внесені зміни ОСР повідомляє в тижневий строк відповідному РДЦ ОСП.

{Абзац перший підпункту 3.2.7 пункту 3.2 глави 3 в редакції Наказу Міністерства енергетики № 52 від 14.02.2022}

Затвердження і погодження внесених до графіків змін відбувається в такому ж порядку, як і їх складання.

3.3. Складання графіків аварійного відключення

3.3.1. ГАВ складаються РДЦ ОСП (переліки споживачів, приєднаних до мереж ОСП) та ОСР (переліки споживачів, приєднаних до системи розподілу та/або мережі основного споживача, живлення якого відбувається від мереж системи передачі та/або від мереж виробника) і затверджуються їх керівництвом.

Складені ОСР ГАВ до 15 липня погоджуються з відповідним підрозділом РДЦ ОСП та після цього погоджуються з місцевими органами виконавчої влади. Погоджені ГАВ до 15 серпня надаються відповідному РДЦ ОСП, територіальним органам Держенергонагляду та НКРЕКП.

Складені РДЦ ОСП ГАВ погоджуються з місцевими органами виконавчої влади та до 15 серпня надаються територіальним органам Держенергонагляду та НКРЕКП.

Інформацію про обсяги ГАВ у розрізі регіонів РДЦ ОСП надають ОСР до 01 вересня.

{Підпункт 3.3.1 пункту 3.3 глави 3 в редакції Наказу Міністерства енергетики та вугільної промисловості № 397 від 24.06.2015, Наказу Міністерства енергетики № 52 від 14.02.2022}

3.3.2. ГАВ складаються в обсязі не менше 25% від споживання електричної потужності в годину сумішеного максимуму навантаження ОЕС України в режимний день замірів грудня попереднього року кожного ОСР і повинні підтримуватися в обсязі не менше 25% від поточного споживання. Графіки розподіляються на десять черг. Кожна черга дорівнює 2,5% (+/- 0,1%) від загального обсягу ГАВ.

{Підпункт 3.3.2 пункту 3.3 глави 3 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства енергетики та вугільної промисловості № 397 від 24.06.2015}

3.3.3. Обсяги для розроблення ГАВ у розрізі регіонів визначаються ОСП, затверджуються Міненерго і доводяться до РДЦ ОСП та ОСР не пізніше 1 червня.

{Підпункт 3.3.3 пункту 3.3 глави 3 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства енергетики № 52 від 14.02.2022}

3.3.4. ГАВ мають містити перелік об'єктів електроенергетики (підстанції, станції) з напругою від 6 кВ до 35 кВ, диспетчерські найменування (номери) ліній, фідерів напругою 6 кВ-35 кВ (в окремих випадках 110 кВ) із зазначенням навантаження (кВт) та способів відключення (безпосередньо черговим персоналом на місцях або дистанційно).

3.3.5. До ГАВ вносяться лінії і фідери, які живлять струмоприймачі II і III категорій з надійності електропостачання, у тому числі населені пункти і райони міст, та струмоприймачі I категорії, схеми живлення яких не відповідають вимогам Правил улаштування електроустановок, затверджених наказом Міненерговугілля від 21 липня 2017 року № 476, та Договору. У разі включення до графіків споживачів, які мають живлення від кількох ліній, належить залишити поза графіком мінімальну кількість ліній для забезпечення необхідного рівня електропостачання захищеному споживачу. При цьому споживачам забороняється

перемикачі навантаження відключених ліній на лінії, які залишаються в роботі, а питання вибору живильних ліній, які підлягають відключенню, у цьому разі вирішується РДЦ ОСП та/або ОСР на підставі статусу захищеного споживача.

{Абзац перший підпункту 3.3.5 пункту 3.3 глави 3 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства енергетики та вугільної промисловості № 397 від 24.06.2015, Наказом Міністерства енергетики № 52 від 14.02.2022}

У разі перемикачів споживачем навантаження, відключеного під час застосування ГАВ, на лінії, які залишились у роботі, споживач після попередження підлягає повному відключенню. Відповідальність за можливі негативні наслідки цього відключення покладається на споживача.

Допускається внесення до ГАВ ліній і фідерів, які живлять струмоприймачі I категорії та рівень обмеження електропостачання захищеного споживача у разі їх сумарного навантаження менше 50% від навантаження лінії, за умови наявності автоматичного перемикачів живлення вказаних струмоприймачів на інші живильні центри або на лінії і фідери, не внесені до ГАВ.

{Абзац третій підпункту 3.3.5 пункту 3.3 глави 3 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства енергетики № 52 від 14.02.2022}

Не вносяться до ГАВ лінії, які живлять струмоприймачі споживачів, віднесених до особливої групи I категорії з надійності електропостачання.

Допускається повне відключення споживачів III та II категорій з надійності електропостачання на термін ліквідації аварійної ситуації.

{Підпункт 3.3.5 пункту 3.3 глави 3 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства енергетики та вугільної промисловості № 142 від 12.02.2014}

3.3.6. До шостої - десятої черг ГАВ вносяться лінії (фідери), заведені під САВН та АЧР (крім спецчерги АЧР).

{Підпункт 3.3.6 пункту 3.3 глави 3 в редакції Наказу Міністерства енергетики та вугільної промисловості № 397 від 24.06.2015}

3.3.7. До ГАВ вносяться тільки лінії (фідери) електроустановок ОСР, ОСП, які мають постійний черговий персонал, пристрої телеуправління або інші засоби, що дозволяють проводити відключення у встановлені терміни. Лінії повинні бути обладнані приладами вимірювання електричної потужності, що відключається, для контролю та оформлення звіту про фактичні обсяги відключення та розрахунку недовідпущеної електроенергії.

{Підпункт 3.3.7 пункту 3.3 глави 3 в редакції Наказу Міністерства енергетики та вугільної промисловості № 397 від 24.06.2015; із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства енергетики № 52 від 14.02.2022}

3.3.8. Для підтримання обсягу відключення у відсотках від поточного електроспоживання РДЦ ОСП та ОСР при зменшенні обсягів ГАВ нижче 25% повинно вносити зміни і доповнення до графіків. Внесення та затвердження змін і доповнень до ГАВ відбуваються у такому самому порядку, як і затвердження графіків.

{Підпункт 3.3.8 пункту 3.3 глави 3 в редакції Наказу Міністерства енергетики та вугільної промисловості № 397 від 24.06.2015; із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства енергетики № 52 від 14.02.2022}

3.3.9. ОСР забороняється вносити до ГАВ лінії (фідери), які живлять споживачів суміжних ОСР, лінії (фідери), що є резервом живлення власних потреб електростанцій та підстанцій напругою від 220 кВ і вище основної мережі ОЕС України, диспетчерські пункти електромереж та пристрої, електромережі, що забезпечують технологічну безпеку управління рухом на залізничному та повітряному транспорті тощо), що забезпечують їх оперативний зв'язок (радіорелейні лінії, антенні пристрої, електромережі, що забезпечують технологічну безпеку управління рухом на залізничному та повітряному транспорті тощо) тощо).

ОСР можуть вносити до ГАВ лінії (фідери), які живлять споживачів суміжних ОСР за їх погодженням.

{Підпункт 3.3.9 пункту 3.3 глави 3 доповнено новим абзацом згідно з Наказом Міністерства енергетики та вугільної промисловості № 397 від 24.06.2015}

{Підпункт 3.3.9 пункту 3.3 глави 3 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства енергетики та вугільної промисловості № 397 від 24.06.2015}

3.3.10. За наявності на території регіону декількох ОСР обсяги на розроблення ГАВ для них визначаються відповідним підрозділом РДЦ ОСП в межах завдань встановленого Міненерго регіону.

{Підпункт 3.3.10 пункту 3.3 глави 3 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства енергетики № 52 від 14.02.2022}

3.4. Складання спеціальних графіків аварійного відключення

3.4.1. Обсяги СГАВ визначаються ОСП і доводяться до кожної РДЦ ОСП не пізніше 15 травня.

3.4.2. Обсяги навантаження, що відключається СГАВ, складають від 40% до 50% від сумарного споживання потужності ОСР (брутто) зони РДЦ ОСП в годину суміщеного максимуму навантаження ОЕС України в режимний день замірів грудня попереднього року. СГАВ розподіляється на три рівномірні черги.

3.4.3. СГАВ мають містити:

- перелік центрів живлення напругою 220 кВ-330 кВ (в окремих випадках за погодженням з ОСП до переліку можуть вноситися центри живлення напругою 110 кВ-150 кВ з обов'язковим перебуванням на них чергового оперативного персоналу або за наявності телеуправління);

- диспетчерські найменування (номери) ліній напругою 110 кВ-330 кВ (в окремих випадках напругою 6 кВ-35 кВ), що відходять від підстанцій (електростанцій) основної мережі, вводів автотрансформаторів та трансформаторів підстанцій, секційних вимикачів, кнопок САВН із зазначенням класу напруги та визначенням навантаження (МВт) за кожним з приєднань, що відключається.

До СГАВ вносяться приєднання, що живлять споживачів незалежно від категорії з надійності електропостачання та наявності статусу захищеного споживача, у тому числі заведені під ГАВ, САВН, АЧР.

{Абзац четвертий підпункту 3.4.3 пункту 3.4 глави 3 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства енергетики № 52 від 14.02.2022}

3.4.4. РДЦ ОСП розподіляють встановлений ОСП обсяг навантаження між ОСР та споживачами, приєднаними до мереж ОСП, складає конкретний перелік центрів живлення напругою 220 кВ - 330 кВ і протягом 10 днів подає його до ОСП для подальшого погодження Міненерго та доведення до ОСР і споживачів, приєднаних до мереж ОСП до 01 червня.

{Підпункт 3.4.4 пункту 3.4 глави 3 в редакції Наказу Міністерства енергетики № 52 від 14.02.2022}

3.4.5. На підставі погодженого Міненерго обсягу навантаження та переліку центрів живлення ОСР подають до 1 липня відповідним РДЦ ОСП перелік підстанцій напругою 110 кВ-150 кВ, які можуть бути відключені СГАВ.

3.4.6. На підставі переліку підстанцій, які можуть бути відключені СГАВ, РДЦ ОСП разом з ОСР розподіляють навантаження між центрами живлення, розробляють схеми та порядок виділення на радіальне живлення навантаження, що відключається.

3.4.7. РДЦ ОСП та ОСР розробляють СГАВ і визначають черговість відключення ліній, враховуючи при цьому суспільне значення та технологічні особливості споживачів, що відключаються, резервування особливо відповідальних споживачів від місцевих джерел живлення (акумуляторні батареї, дизель-генератори тощо). Термін оперативного відключення споживачів (термін реалізації СГАВ) не повинен перевищувати трьох хвилин. СГАВ складається ОСР, підписується керівництвом і до 1 вересня подається відповідному РДЦ ОСП.

{Абзац перший підпункту 3.4.7 пункту 3.4 глави 3 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства енергетики № 52 від 14.02.2022}

РДЦ ОСП подають зведені СГАВ до ОСП до 15 вересня та територіальним органам Держенергонагляду та НКРЕКП.

{Абзац другий підпункту 3.4.7 пункту 3.4 глави 3 в редакції Наказу Міністерства енергетики № 52 від 14.02.2022}

{Підпункт 3.4.8 пункту 3.4 глави 3 виключено на підставі Наказу Міністерства енергетики та вугільної промисловості № 142 від 12.02.2014}

3.4.8. Розроблені СГАВ та порядок їх застосування доводяться ОСР і споживачам, приєднаним до мереж ОСП до керівництва місцевих органів виконавчої влади.

{Підпункт 3.4.8 пункту 3.4 глави 3 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства енергетики № 52 від 14.02.2022}

3.4.9. У разі необхідності РДЦ ОСП та ОСР може вносити до СГАВ зміни і доповнення з метою дотримання затвердженого обсягу навантаження. Внесення і затвердження змін і доповнень до СГАВ відбувається у тому ж порядку, як і їх затвердження.

{Підпункт 3.4.9 пункту 3.4 глави 3 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства енергетики № 52 від 14.02.2022}

3.4.10. Внесення змін і доповнень до СГАВ має проводитися на підставі аналізу даних контрольних вимірів навантаження на фідерах споживачів, внесених до цих графіків.

{Підпункт 3.4.10 пункту 3.4 глави 3 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства енергетики № 52 від 14.02.2022}

4. Застосування графіків та повідомлення споживачів

4.1. У разі виникнення дефіциту електроенергії Міненерго, ОСП, ОСР повинні інформувати місцеві органи виконавчої влади про ситуацію щодо постачання електроенергії. Про застосування комплексу заходів з обмеження і відключення електроенергії ОСР повідомляють споживачів та населення через засоби масової інформації, у тому числі на офіційному веб-сайті.

{Пункт 4.1 глави 4 в редакції Наказу Міністерства енергетики та вугільної промисловості № 397 від 24.06.2015}

4.2. Застосування графіків обмеження споживання електричної енергії і потужності

4.2.1. Графіки обмеження по зонах РДЦ ОСП вводяться в дію розпорядженням директора (головного диспетчера) ОСП за узгодженням з Міненерго.

4.2.2. У зоні РДЦ ОСП графіки обмеження вводяться в дію розпорядженням директора (головного диспетчера) РДЦ ОСП в обсягах, встановлених ОСП.

У разі неможливості одержання потрібних обсягів потужності та електричної енергії через недостатню пропускну спроможність підпорядкованих РДЦ ОСП ліній електропередачі, автотрансформаторів або недопустиме зниження величини напруги графіки обмеження вводяться РДЦ ОСП самостійно з обов'язковим повідомленням керівництва ОСП.

У разі перевищення ОСР заданого режиму електроспоживання, визначеного та доведеного ОСР згідно з нормативними документами, графіки обмеження вводяться в дію за розпорядженням директора (головного інженера) ОСР з обов'язковим повідомленням РДЦ

ОСП.

4.2.3. За умови роботи РДЦ ОСП (ОСР) в ізолюваному режимі графіки обмеження вводяться в дію директором або головним диспетчером РДЦ ОСП (директором або головним інженером ОСР) самостійно.

4.2.4. У розпорядженні на введення в дію графіків обмеження вказується величина електричної потужності (МВт) або електричної енергії (тис. кВтг на добу), що підлягає обмеженню, із зазначенням часу початку і закінчення обмеження.

4.2.5. Розпорядження про введення в дію ГОЕ та ГОП в ОЕС України передається телефонограмою, факсограмою або електронною поштою через структуру оперативно-диспетчерського управління ОЕС України (диспетчер ОСП, диспетчер РДЦ ОСП, диспетчер ОСР) та черговий персонал споживачів. У розпорядженні має бути вказана величина зниження у зоні РДЦ ОСП заданих величин споживання електричної енергії (тис. кВтг на добу) та/або потужності (МВт) із зазначенням нових знижених величин, часу початку і закінчення обмеження.

4.2.6. Якщо розпорядження про введення в дію ГОЕ та ГОП надійшло в період доби, що відповідає періоду робочого часу, то диспетчер РДЦ ОСП, який отримав розпорядження про введення графіків обмеження, повідомляє повний текст розпорядження керівництву і службі (підрозділу) РДЦ ОСП, що відповідає за режими електроспоживання. Відповідна служба РДЦ ОСП здійснює розподіл заданих обсягів обмеження між ОСР та погоджує їх з керівництвом РДЦ ОСП. Після погодження з керівництвом визначені обсяги обмеження, час початку і закінчення обмеження та причини введення обмеження диспетчер РДЦ ОСП передає диспетчерам ОСР (телефонограмою, факсограмою або електронною поштою).

Якщо розпорядження про введення графіків обмеження надійшло у неробочий час, вихідні або святкові дні, то розподіл і доведення обсягів обмеження до ОСР здійснює особисто диспетчер РДЦ ОСП за погодженням з керівництвом РДЦ ОСП.

4.2.7. Час початку введення графіків обмеження визначається таким чином, щоб розпорядження на їх введення могли бути передані РДЦ ОСП або ОСР безпосередньо черговому персоналу споживача (телефонограмою, факсограмою або електронною поштою) не пізніше ніж за 1 годину до початку обмеження з обов'язковим зазначенням причин застосування цих графіків.

{Підпункт 4.2.7 пункту 4.2 глави 4 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства енергетики № 52 від 14.02.2022}

4.2.8. Диспетчер РДЦ ОСП або ОСР (або його підрозділів), який отримав розпорядження про введення графіків обмеження із зазначенням обсягів обмеження, повинен негайно повідомити про це керівництво і підрозділ, що відповідає за режими електроспоживання, для подальшого повідомлення споживачів про час початку і закінчення обмеження та його величину. Порядок доведення до відома споживачів розпоряджень про введення графіків обмеження у неробочий час, вихідні та святкові дні встановлюється і затверджується керівництвом РДЦ ОСП або ОСР. Для оповіщення споживачів про введення обмеження використовуються засоби масової інформації (радіо, телебачення, преса, веб-сайти) та автовідповідачі.

{Підпункт 4.2.8 пункту 4.2 глави 4 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства енергетики та вугільної промисловості № 397 від 24.06.2015, Наказом Міністерства енергетики № 52 від 14.02.2022}

4.2.9. Під час введення графіків обмеження обсяги обмеження навантаження і споживання електроенергії розподіляються між ОСР пропорційно до обсягів розроблених графіків з урахуванням споживання, що склалося на момент уведення обмеження.

4.2.10. Після закінчення обмеження служба ОСР, яка вводила обмеження, на підставі звітів споживачів або підрозділів ОСР розраховує обсяг недовідпущеної електроенергії та повідомляє його величину диспетчеру. Диспетчер, отримавши ці дані, повідомляє їх диспетчеру РДЦ ОСП. Про сумарний недовідпуск у зоні РДЦ ОСП диспетчер зобов'язаний негайно повідомити диспетчеру ОСП.

4.2.11. РДЦ ОСП та ОСР повинні забезпечувати дотримання споживачами заданих обсягів обмеження і є відповідальними за їх виконання.

У разі невиконання заданих обсягів обмеження та перевищення встановленого режиму споживання електричної потужності до ОСР розпорядженням ОСП вводяться в дію ГАВ у необхідних обсягах.

{Підпункт 4.2.11 пункту 4.2 глави 4 в редакції Наказу Міністерства енергетики та вугільної промисловості № 397 від 24.06.2015; із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства енергетики № 52 від 14.02.2022}

4.3. Введення графіків аварійного відключення, спеціальних графіків аварійного відключення, спеціальної автоматики відключення навантаження

4.3.1. У разі несподіваного виникнення в ОЕС України (зоні РДЦ ОСП) аварійного дефіциту електричної потужності введення в дію ГАВ, СГАВ, відключення кнопками (ключами) САВН здійснюються за командою чергового диспетчера ОСП або диспетчера РДЦ ОСП.

У разі недотримання ОСР заданого режиму споживання електричної потужності в умовах низької ефективності застосованих заходів щодо регулювання споживання потужності розпорядженням директора або головного інженера ОСР вводяться в дію ГАВ з обов'язковим повідомленням диспетчера РДЦ ОСП, який у свою чергу повідомляє диспетчера ОСП.

{Абзац другий підпункту 4.3.1 пункту 4.3 глави 4 в редакції Наказу Міністерства енергетики та вугільної промисловості № 397 від 24.06.2015}

Диспетчери РДЦ ОСП, ОСР, чергові підстанцій виконують команди на застосування ГАВ та СГАВ без попередження споживачів та місцевих органів виконавчої влади.

{Абзац третій підпункту 4.3.1 пункту 4.3 глави 4 в редакції Наказу Міністерства енергетики та вугільної промисловості № 397 від 24.06.2015}

{Підпункт 4.3.1 пункту 4.3 глави 4 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства енергетики № 52 від 14.02.2022}

4.3.2. У випадку відокремлення від ОЕС України будь-якого регіону (її окремої частини) всі вищезазначені види відключень у разі необхідності застосовуються диспетчером РДЦ ОСП (диспетчером ОСР) самостійно з повідомленням диспетчера, якому він підпорядкований.

4.3.3. Уведення ГАВ та СГАВ здійснюється персоналом ОСР та РДЦ ОСП шляхом відключення живильних ліній та трансформаторів безпосередньо з центрів живлення.

{Абзац перший підпункту 4.3.3 пункту 4.3 глави 4 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства енергетики № 52 від 14.02.2022}

Введення САВН здійснюється шляхом застосування на підстанціях напругою 110 кВ-750 кВ кнопок (ключів) персоналом підстанцій РДЦ ОСП.

{Абзац другий підпункту 4.3.3 пункту 4.3 глави 4 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства енергетики та вугільної промисловості № 142 від 12.02.2014}

Термін реалізації ГАВ становить до 15 хвилин, СГАВ та САВН - до 3 хвилин. Диспетчер ОСР повідомляє про проведення відключення диспетчера РДЦ ОСП в термін до 30 хвилин.

{Абзац третій підпункту 4.3.3 пункту 4.3 глави 4 в редакції Наказу Міністерства енергетики та вугільної промисловості № 397 від 24.06.2015}

Тривалість відключення споживачів, заведених під СГАВ, визначається часом ліквідації аварійної ситуації в ОЕС України і не має, як правило, перевищувати 2-х годин з урахуванням характеру відключених споживачів.

Тривалість відключення споживачів, заведених під дію САВН, визначається часом, необхідним диспетчеру для зміни режиму із забезпеченням нормативних запасів зі стійкості, ліквідації струмового перевантаження устаткування електричних мереж, підвищення рівня частоти або напруги і не має, як правило, перевищувати 20 хвилин.

Відключення відповідальних споживачів допускається на строк, необхідний для відключення компенсаційного обсягу навантаження інших споживачів, згідно з Правилами улаштування електроустановок, затвердженими наказом Міненергугілля від 21 липня 2017 року № 476.

{Абзац шостий підпункту 4.3.3 пункту 4.3 глави 4 в редакції Наказу Міністерства енергетики та вугільної промисловості № 142 від 12.02.2014; із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства енергетики № 52 від 14.02.2022}

4.3.4. Величина навантаження, що відключається ГАВ, визначається черговими диспетчерами (ОСП, РДЦ ОСП, ОСР), що здійснюють зазначені заходи.

Величина навантаження, що відключається кнопками (ключами) САВН і СГАВ, визначається черговим диспетчером РДЦ ОСП та ОСП.

{Абзац другий підпункту 4.3.4 пункту 4.3 глави 4 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства енергетики № 52 від 14.02.2022}

{Підпункт 4.3.4 пункту 4.3 глави 4 в редакції Наказу Міністерства енергетики та вугільної промисловості № 397 від 24.06.2015}

4.3.5. Тривалість перерви в електропостачанні споживачів під час відключення за графіками (ГАВ або СГАВ) живильних ліній і трансформаторів, як правило, не має перевищувати 2-х годин, а за погодженням з місцевими органами виконавчої влади може становити більший період часу.

Після закінчення цього часу, за наявності невикористаного резерву ГАВ і відсутності нормалізації електропостачання в ОЕС України, відключені за графіками фідери і трансформатори мають бути включені після відключення відповідних обсягів навантаження з невикористаного резерву.

За необхідності зниження навантаження на тривалий термін має вводитися в дію ГОП.

У разі значного дефіциту генеруючої потужності, у випадку загрози розвалу ОЕС України і масового спрацювання АЧР допускається багаторазове відключення одних і тих самих ліній (фідерів) за ГАВ з перервою між відключеннями на 1-2 години.

4.3.6. Під час реалізації ГАВ та СГАВ начальники змін електростанцій, диспетчери (чергові) підстанцій мають виконувати розпорядження чергових диспетчерів, в оперативному управлінні яких знаходиться обладнання (лінії, трансформатори), включене до графіків.

4.3.7. Диспетчери РДЦ ОСП, які отримали від диспетчера ОСП обсяги відключення, повинні здійснювати їх розподіл між ОСР і споживачами, приєднаним до мереж ОСП своєї зони, керуючись розробленими ГАВ або СГАВ та враховуючи споживання електричної потужності ОСР і споживачів, приєднаних до мереж ОСП на момент застосування відключень.

{Підпункт 4.3.7 пункту 4.3 глави 4 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства енергетики № 52 від 14.02.2022}

4.3.8. В умовах мінусових температур зовнішнього повітря, коли тривала перерва в електропостачанні (понад годину) може призвести до розладу систем центрального опалення, допускається почергове відключення та включення цих ліній (фідерів).

4.3.9. Розпорядження диспетчера будь-якого рівня про введення ГАВ є обов'язковим для виконання черговим та експлуатаційним персоналом усіх підрозділів ОСР.

4.3.10. У разі введення диспетчером ОСП обсягів відключення, які перевищують п'яту чергу ГАВ, диспетчер РДЦ ОСП доводить до кожного ОСР тільки величину навантаження (МВт), яку необхідно відключити від центрів живлення. Вибір конкретних ліній (фідерів) та центрів живлення здійснює диспетчер РДЦ ОСП та ОСР або його підрозділів (згідно із затвердженим переліком).

{Підпункт 4.3.10 пункту 4.3 глави 4 в редакції Наказу Міністерства енергетики № 52 від 14.02.2022}

4.3.11. Установлюється такий порядок обліку навантаження, що відключається за всіма видами відключення:

- черговий персонал об'єктів електроенергетики, який отримав команду диспетчера на відключення ліній (фідерів), зобов'язаний перед відключенням кожної лінії (фідера) зазначити її навантаження;

- після завершення відключення черговий персонал повідомляє про проведені відключення із зазначенням відключеного навантаження диспетчеру, який дав команду на відключення, і робить запис в оперативному журналі із зазначенням часу одержання команди і часу відключення, диспетчерського найменування лінії (фідера) та величини відключеного навантаження. В оперативному журналі має бути зафіксовано час одержання команди на включення і час включення.

Якщо черговий персонал відключає за графіками відключення тільки частину ліній (фідерів), що живлять одного споживача, то він повинен зафіксувати навантаження на всіх фідерах, що живлять споживача, а після відключення частини з них контролювати навантаження фідерів, що залишилися у роботі.

У разі зростання навантаження на фідерах, які залишилися в роботі, черговий персонал зобов'язаний повідомити про це диспетчера і зафіксувати в оперативному журналі величину навантаження. У таких випадках після попередження споживача і незниження ним свого навантаження протягом 10 хвилин диспетчер зобов'язаний відключити споживача від джерела живлення. При цьому відповідальність за негативні наслідки відключення несе сам споживач.

4.3.12. Черговий диспетчер, застосовуючи будь-які види відключення, зобов'язаний доповісти про це керівництву (директору, головному інженеру, головному диспетчеру, начальнику диспетчерської служби) з обов'язковим зазначенням причини відключення.

4.3.13. Після виконання команди диспетчера на включення раніше відключених ліній (фідерів) диспетчер ОСР (або його підрозділів) зобов'язаний обчислити недовідпуск електроенергії за кожним видом відключення, враховуючи час відключеного стану, навантаження ліній (фідерів), та про результати розрахунків повідомити диспетчера, якому він підпорядкований.

Про причини та терміни застосування заходів з обмеження та/або відключення електроенергії ОСР повідомляють споживачів через засоби масової інформації, у тому числі на офіційному веб-сайті, не пізніше наступного дня.

{Підпункт 4.3.13 пункту 4.3 глави 4 доповнено новим абзацом згідно з Наказом Міністерства енергетики та вугільної промисловості № 397 від 24.06.2015}

4.4. ОСП щомісяця до 10-го числа надає НКРЕКП зведену інформацію про обсяги та тривалість дії графіків обмеження, ГАВ, СГАВ, АЧР, САВН із зазначенням причин їх введення. ОСР надає цю інформацію відповідній РДЦ ОСП до 7-го числа місяця, наступного за звітним.

{Пункт 4.4 глави 4 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства енергетики та вугільної промисловості № 397 від 24.06.2015}

5. Контроль за складанням і застосуванням графіків відповідно до вимог цієї Інструкції

5.1. Посадові особи, які приймають рішення про введення усіх видів графіків, несуть відповідальність за обґрунтованість таких рішень та заданих обсягів, своєчасне попередження і введення графіків, тривалість їх дії.

5.2. Керівники РДЦ ОСП та ОСР несуть відповідальність за виконання заданих обсягів обмеження і відключення та за ефективність застосованих графіків.

{Пункт 5.2 глави 5 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства енергетики № 52 від 14.02.2022}

5.3. Відповідальність за своєчасність і точність виконання розпоряджень щодо введення ГОЕ, ГОП, ГАВ, СГАВ, а також за їх ефективність (відповідність відключеного навантаження заданим величинам) несе черговий персонал РДЦ ОСП та ОСР.

{Пункт 5.3 глави 5 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства енергетики № 52 від 14.02.2022}

5.4. Керівники підприємств і організацій, які внесені до зазначених графіків, несуть відповідальність за фактичне виконання заданих обсягів обмеження і відключення, а також за виконання організаційно-технічних заходів щодо запобігання аваріям на своїх об'єктах, які обмежуються в електроспоживанні. Крім того, вони мають забезпечувати:

- безперешкодний допуск у будь-яку годину доби представників ОСР, РДЦ ОСП, Держенергонагляду за їхніми службовими посвідченнями для здійснення контролю за виконанням заданого обмеження і відключення, дотримання встановлених режимів;

{Абзац другий пункту 5.4 глави 5 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства енергетики № 52 від 14.02.2022}

- збереження пристроїв АЧР та телевимкнення.

5.5. Невиконання споживачем заданих обсягів обмеження або самовільне переведення навантаження, заведеного під ГАВ, СГАВ, АЧР та САВН, на інші джерела живлення ОСП або ОСР дає цьому підприємству право після попередження споживача про невиконання встановленого режиму і невжиття ним заходів щодо зниження навантаження протягом 10 хвилин відключити споживача від джерела електропостачання. Відповідальність за можливі негативні наслідки такого відключення покладається на споживача.

{Пункт 5.5 глави 5 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства енергетики № 52 від 14.02.2022}

5.6. Втручання в дії оперативного персоналу РДЦ ОСП та ОСР неприпустиме. Про кожний такий випадок ОСР зобов'язано письмово сповістити РДЦ ОСП, ОСП та Міненерго.

{Пункт 5.6 глави 5 із змінами, внесеними згідно з Наказом Міністерства енергетики № 52 від 14.02.2022}

5.7. Державний нагляд (контроль) за забезпеченням надійного електропостачання споживачів в умовах аварійної ситуації, належного технічного стану елементів обладнання системної протиаварійної автоматики, встановлених у учасників ринку (у тому числі споживачів), здійснюється Держенергонаглядом.

{Пункт 5.7 глави 5 в редакції Наказу Міністерства енергетики та вугільної промисловості № 397 від 24.06.2015, Наказу Міністерства енергетики № 52 від 14.02.2022}

{Пункт 5.8 глави 5 виключено на підставі Наказу Міністерства енергетики № 52 від 14.02.2022}

**Директор Департаменту
з питань електроенергетики**

С.Я. Меженний

Публікації документа

- **Офіційний вісник України** від 07.03.2007 – 2007 р., № 15, стор. 133, стаття 574, код акта 38925/2007

